

Відділ культури і туризму
виконавчого комітету Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

«Моя ти рідна, горда мово!»

До Дня української писемності та мови

Бібліографічний показчик

Славутич 2015

Даний бібліографічний покажчик підготовлений відділом бібліотечно-бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене Дню української писемності та мови і спрямоване на підвищення іміджу української мови у світі та популяризації її серед громадян України.

Покажчик містить публікації , видання та статті, розробки уроків, позакласних заходів, сценаріїв, інтернет-ресурси. Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку. Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:	Панова Л.І., Соловйова Л.О. Янченко О.О.
Комп'ютерний набір:	Соловйова Л.О.
Відповідальна за випуск:	Портная Н.В.

*Мова - це наша національна ознака, в мові –
наша культура, сутність нашої свідомості.*

Іван Огієнко.

Рідна мова – це мова, що першою засвоюється дитиною і залишається зрозумілою на все життя. Рідною прийнято вважати мову нації, мову предків, яка пов'язує людину з її народом, з попередніми поколіннями, їхніми духовними надбаннями.

Українська мова пройшла довгий та тернистий шлях, поки набула державного статусу. Були часи, коли закривалися українські школи, знищувалися книжки, написані українською мовою.

Побудувати Україну як незалежну державу можна, лише спираючись на історичні корені українського народу, а отже – на його мову, яка забезпечує нормальне функціонування національного організму у всіх його виявах.

Ще в 1989 році Закон УРСР про мови закріпив державність української мови. Цьому передувала активна робота Товариства української мови (створеного у лютому 1989 р.), яке очолило громадськість у боротьбі за надання українській мові статусу державної, адже відбувалась денаціоналізація українського народу, а відтак гальмувався і його національно-духовний розвиток.

У Законі, прийнятому 28 жовтня 1989 року Верховною Радою УРСР, зокрема, сказано, що держава забезпечує «всебічний розвиток і функціонування української мови у всіх сферах життя» (ст. 2, розділ 1).

У Конституції України, прийнятій Верховною Радою 28 червня 1996 року, зафіксовано, що єдиною державною мовою є українська. Гарантується також вільний розвиток інших мов (ст. 10).

За роки, що минули після прийняття Основного Закону України, ухвалено ряд законодавчих актів, які підтверджують статус української мови у всіх сферах суспільного життя.

Мова виражає єдність держави та нації.

День української писемності та мови було проголошено 9 листопада 2000 року, після того як Міжнародна організація ЮНЕСКО – (Генеральна конференція ООН з питань науки і культури) оголосила 2000 рік Роком української мови.

Мова має своє лексичне багатство і витонченість, має свою класичну літературу, визнаних світом геніїв: Григорія Сковороду, Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесю Українку, Михайла Коцюбинського, Василя Стефаника та ін.

Поети називали українську мову солов'їною, калиною, дарма вважали, що кожне слово в ній – перлина.

Мова – це дар Божий, це душа народу. Відмовляючись від рідної мови, людина позбавляє себе власної неповторності та оригінальності, енергетично-духовної підтримки предків.

Мова нашого народу є тим невичерпним джерелом, з якого ми будемо черпати ще не одне століття, і наш головний обов'язок – зберегти й передати її наступним поколінням ще більш розвиненою та вдосконаленою.

Книги:

Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. / Б. Д. Антоненко-Давидович. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 1994. – 254 с.

Бабич Н. Д. Історія української літературної мови: Практичний курс: Навчальний посібник / Н. Д. Бабич. – Львів: Світ, 1993. – 376 с.

Білоусенко П. І. Учїться висловлюватися / П. І. Білоусенко, Ю. О. Арешенков, Г. М. Віняр та ін. – К.: Радянська школа, 1990. – 126 с.

Бортняк А. А. Ну що б, здавалося, слова...: Бесіди про культуру української мови / А. А. Бортняк. – К.: Укр. письменник, 1994. – 73 с.

Буряк Г. Ф. Слово-диво: Вправи, завдання, диктанти з української мови: Методичний посібник для 5-го класу загальноосвітньої школи та 1 класу гімназії. / Г. Ф. Бурак. – К.: МП «Боривітер», 1994. – 96 с.

Гнатюк Л. П. Українська мова: Особливості практичного застосування. / Л. П. Гнатюк, О.В.Бас-Кононенко. – К.: Знання-Прес, 2006. – 259с.

Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення: Навчальний посібник. /Т. Б.Гриценко. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 536 с.

Губерначук С. С. Трипілля і українська мова. / С. С. Губерначук. – К.: Фенікс, 2005. – 232 с.

Дзюба І. М. Бо то не просто мова, звуки... / І.М.Дзюба. – К.: Рад. письменник, 1990. – 134 с.

Дудка О. О. Українська мова: Комплексний довідник. / О. О. Дудка, Л. А. Шевелєва. – Харків: Вид-во «Ранок» Веста, 2008. – 416 с.

Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика: Нариси: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. / В. В. Жайворонок. – К.: Вид-во «Довіра», 2007. – 262 с.

Золотухін Г.О. «Рідна мова - життя духовного основа» // Г.О. Золотухін, І.І. Жебка, Н.П. Литвиненко Твір з укр. мови та літератури: Посібник для старш. та абітурієнтів. – К.: Наук. думка, 1997. – С. 204-210.

Зубков М. Г. Український правопис: Комплексний довідник. / М. Г. Зубков. – Харків: Торсінг, 1998. – 144 с.

Кацавець Р. С. Ділова мова: сучасний вимір: Навчальний посібник. / Р. С. Кацавець. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 196 с.

Кацавець Р. С. Золоте джерельце: Висловлювання про слово, мову, красномовство: Навчальний посібник. / Р. С. Кацавець. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 111 с.

Коваль А. П. Крилате слово. / А. П. Коваль. – К.: Радянська школа, 1983. – 222 с.

Кузьменко Ю. Історія української мови в конспектах: Навчальний посібник. / Ю. Кузьменко. – К.: Пульсари, 2003. – 124 с.

Культура української мови: Довідник / С. Я. Єрмоленко, Н. Я. Дзюбишина-Мельник, К. В. Ленець та ін.; За ред.. В. М. Русанівського. – К.: Либідь, 1990. – 304 с.

Мовчан П. М. Мова – явище космічне: Есе, літературно-критичні статті. / П. М. Мовчан. – К.: Всеукраїнське т-во «Просвіта», 1994. – 168 с.

Мовчун А. Мовні скарби: Вивчення прислів'їв та приказок у школі: Навчальний посібник. / А. Мовчун. – К.: Либідь, 2000. – 184 с.

Мовчун А. Мовні скарби: Вивчення фразеологізмів у школі: Навчальний посібник. 4-7 клас. / А.Мовчун. – К.: Либідь, 2000. – 192 с.

Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні: Модульний курс: Навчальний посібник. / В.І. Мозговий. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.

Немировська Н. Г.Словник синонімів та антонімів. / Н. Г. Немировська. – Харків: Вид. група «Основа», 2012. – 160 с. – (Бібліотечка школяра. Українознавство).

Новий словник української мови / Укл. В. Яременко, О. Сліпушко. Т. 1: А – К. – К.: Вид-во «Аконіт», 2007. – 926 с.

Новий словник української мови / Укл. В. Яременко, О. Сліпушко. Т. 2: К – П. – К.: Вид-во «Аконіт», 2007. – 926 с.

Новий словник української мови /Укл.В. Яременко, О. Сліпушко. Т. 3: П – Я. – К.: Вид-во «Аконіт», 2007. – 862 с.

Огієнко І.(Митрополит Іларіон) Історія української літературної мови / Упоряд. М.С. Тимошик. / І. Огієнко. – К.: Наша культура і наука, 2004. – 436 с:іл..

Олійник О.В.Мова моя калинова: Навч. посібник для учнів старших класів, абітурієнтів, слухачів підгот. відділень. / О.В. Олійник. – К.: Хрещатик, 1993. – 294 с.

Панько Т. Слово в духовному житті Нації / Т. Панько, М. Білоус. – К.: Т-во «Знання» України, 1995. – 96 с.

Півторак Г. Українці: Звідки ми і наша мова. / Г. Півторак. – К.: Наукова думка, 1993. – 200 с.

Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради. – 4-те вид., доп. / О. Д. Пономарів – К.: Либідь, 2011. – 272 с.

Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і для кожного. / О. Д. Пономарів – К.: Либідь, 2012. – 360 с.

Приходченко К. І. Універсальний словник-довідник: 30000 слів і виразів сучасної української мови. / К. І. Приходченко. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – 320 с.

Русанівський В. М. Історія української літературної мови: Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – / В. М. Русанівський. – К.: АртЕк, 2002. – 424 с.

Січовик І. Мовограй: Ігри з буквами та словами. – / І. Січовик. – К.: Сакцент Плюс, 2005. – 112 с.

Січовик І. Словограй: Ігри з буквами та словами. / І. Січовик. – К.: Сакцент Плюс, 2005. – 96 с.

Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – К.: Здоров'я, 2006. – 367 с.

Соколовська Ж. П. У ділове спілкування – державну мову / Ж. П. Соколовська, В. В. Власенко, Л. Ф. Щербачук. – К.: Грамота, 2004. – 296 с.

Потелло Н. Я. Українська мова і ділове мовлення: Підручник. – 3-тє вид., стер. / Н. Я. Потелло. – К.: МАУП, 1999. – 248 с.

Ткаченко О. Б. Українська мова і мовне життя світу / О. Б. Ткаченко. – К.: Спалах, 2004. – 272 с.

Універсальний довідник з ділових паперів та ділової етики. – К.: Видавництво «Довіра», 2003. – 623 с.

Шевчук С. В. Українське ділове мовлення: Навчальний посібник. – 6-те вид., випр. і доп. - / С. В. Шевчук. – К.: Алерта, 2008. – 301 с.

Шкурятяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова: Навч. посібник / Н. Г. Шкурятяна, С. В. Шевчук. – К.: ЛІТЕРА, 2000. – 688 с.

Українська мова: Енциклопедія. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.: іл.

Шевченко Л. Сучасна українська мова: Довідник / Л. Шевченко, В. Візун, Ю. Лисенко. – К.: Либідь, 1993. – 335 с.

Статті:

Бандура О. З історії української мови: Довідка для вчителя / О. Бандура // Дивослово. – 1997. – №1. – С. 14-17.

Білецький А. Коріння нашої мови / А. Білецький // Вітчизна. – 1992. – № 4. – С. 143-147.

Бугай Н. Етикет ділової мови / Н. Бугай // Довідник кадровика. – 2008. – № 2. – С. 72-76.

Мацкевич М. Мова як фактор національного відродження / М. Мацкевич // Право України. – 2000. – № 5. – С. 97.

Ми на правильному шляху: III Міжнародний конкурс з української мови ім. П. Яцика // Літературна Україна. – 2003. – 13 лютого. – С. 7.

Мовчун Л. Стереотипний образ української мови / Л. Мовчун // Дивослово. – 2004. – № 2. – С. 18-21.

Мосенкіс Ю. Проблеми праісторії української мови / Ю. Мосенкіс // Розбудова держави. – 1997. – № 2. – С. 23-25.

Мотрич К. Молитва до мови / К. Мотрич // Дніпро. – 1991. – № 6. – С. 2.

Нова урядова постанова про мову: чого сподіватися? // Слово просвіти. – 2003. – 26 грудня. – С. 4.

Орел С. Важке повернення до рідного слова / С. Орел // Слово просвіти. – 2003. – 26 грудня. – С. 5.

Панько Т. І. Інтелігентність нашого мовлення / Т. І. Панько // Трибуна. – 1994. – № 1-2. – С. 30-33.

Панько Т. І. Українська літературна мова в її витоках, саморусі та контактах з іншими слов'янськими мовами / Т. І. Панько // Розбудова держави. – 1995. – № 10. – С. 50.

Пасько В. Мова і нація: До проблеми державного статусу української мови / В. Пасько // Літературна Україна. – 2004. – 21 жовтня. – С. 4.

Печерна Г. Мова – генетичний код: Замітки з історії української мови / Г. Печерна // Українська мова і література в школі. – 1993. – № 2. – С. 28-33.

Радчук В. Українська мова на зорі третього тисячоліття / В. Радчук // Дивослово. – 2003. – № 9. – С. 2-6.

Регушевський Є. С. Теоретична боротьба навколо питань розвитку української літературної мови в 60-х роках ХІХ ст. і відображення її на сторінках «Основи» / Є. С. Регушевський // Мовознавство. – 1994. – № 6. – С. 39-45.

Спадкоємність патріотичних традицій: 21 лютого – Міжнародний день рідної мови // Київська правда. – 2004. – 19 лютого. – С. 1,3.

Ставицька Л. Слово про мову / Л. Ставицька // Дивослово. – 2004. – № 1. – С. 17-18. – Закінчення. Початок у № 6. – 2002. – С. 16-18.

Ткач Л. «Не біймось заглядати в словники... й у тексти, незаслужено забуті» /Л. Ткач // Дивослово. – 2010. – № 1. – С. 37-40.

Українська мова в світі // Дивослово. – 1998. – № 6. – С. 31.

Фаріон І. Франкова візія історії української мови (ХІ-ХVІІІ ст.) / І. Фаріон // Дивослово. – 2006. – № 10. – С. 35-39.

Ющук І. Про походження української мови / І. Ющук // Дивослово. – 1995. – №1. – С. 27-33.

Уроки та сценарії

Грицик М. Божий дар: Сценарій просвітницького заходу про рідну мову / М. Грицик // Українська культура. – 2003. – № 3-4. – С. 36-37.

Дейнега В. «Кращої, ніж рідна, мови не буває...»: Літературно-музична композиція до Дня української писемності та мови / В. Дейнега, В. Мукан // Дивослово. – 2008. – № 9. – С. 31-36.

Мінчак Г. Письмо крила дає: Сценарій мовознавчого вечора / Г. Мінчак // Дивослово. – 2006. – № 11. – С. 40-43.

Панчук О. Наш друг – Апостроф: Урок-казка у 5-му класі / О. Панчук // Дивослово. – 2009. – № 5. – С. 14-15.

Вислови видатних людей про українську мову

1. Дійсність, відображена в українській мові, є унікальною у порівнянні з іншими мовами.

В. Голобородько

2. Мова вмирає, коли наступне покоління втрачає розуміння значення слів.

В. Голобородько

3. Без мови ні особистість, ні народ не в змозі передавати свої думки і почуття іншим, особливо наступним поколінням.

Х. Абовян

4. Всяка думка, виражена словами, є силою, дія якої безмежна.

Л. Толстой

5. Живеш на Україні, то знай її мову.

М. Старицький

6. Зостатися без почуття до свого рідного, до своєї мови, культури – це означало б зостатись з пустою душею.

О. Гончар

7. Знати багато мов – означає мати багато ключів до одного замка.

Вольтер

8. Мова – кращий посередник для встановлення дружби і миру.

Е. Роттердамський

9. Мова народу – відображення Батьківщини і духовного життя народу.

К. Ушинський

10. Найбагатший той, хто володіє рідною мовою.

І. Дзюба

11. Нема мудріших, ніж народ, учителів; у нього кожне слово – це перлина.

М. Рильський

12. Ніщо так природно не сприймається і так складно не визначається, як поняття рідної мови.

Й. Вайсбергер

13. Мова для людини священна. Посягати на неї, пограбувати її означає посягати на корінь життя людини.

О. Гончар

14. Мова – небезпечна зброя і рана від меча легше загоюється, аніж від слова.

П. Кальдерон

15. Нитками рідної мови ми зв'язані з усіма іншими.

П. Житницький

16. Рідна мова – це найособистіша і найглибша сфера обстоювання свого «Я», коли воно є.

І. Дзюба

Інтернет-ресурси

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B0_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0 – Рідна мова: Вікіпедія.

<http://litopys.org.ua/ukrmova/um82.htm> – Рідна мова. Українська мова. Енциклопедія. – Ізборник.

<http://ukrainskamova.com/> – Офіційний сайт української мови.

<http://doshkolenok.kiev.ua/skazki-legendy/348-virshi-pro-ridnu-movu.html> – Вірші про рідну мову.

http://slovokalinove.blogspot.com/p/blog-page_15.html – Слово наше рідне – слово українське!: Рідна мова (вірші).

<http://slovokalinove.blogspot.com/2010/11/blog-post.html> – Вислови про мову (до Дня української писемності та мови).

http://slovokalinove.blogspot.com/2012/10/blog-post_22.html – Рідна мова в житті народу й особистості.

<http://www.refine.org.ua/pageid-3251-1.html> – Роль мови в житті народу.

<http://virshik.com.ua/listinq-cateqory/virshi-pro-movu/> – Вірші про українську мову.

<http://mirvol.at.ua/publ/30> – Сценарії про рідну мову.

<http://szenki.in.ua/index.php/scenarii/stsenarii-sviata-ridnoi-movy> – Сценарії свята рідної мови.

<http://www.mykolaivpl.org/metodrozrobka/126-stsenariy-do-dnya-ukrayinskoyi-pysemnosti-y-movy-ridna-mova-chysta-yak-rosa.html> – Сценарій до Дня Української писемності й мови: «Рідна мова чиста, як роса».

Зміст

Вступне слово.....	3
Книги про мову.....	5
Статті.....	9
Уроки та сценарії.....	11
Вислови видатних людей про українську мову.....	11
Інтернет-ресурси.....	12